

#ПОМОГАЙ БОГ

ČASOPIS EVANGELSKICH SERBOW

3. čisło

Budyšin, februar 1951

Lětnik 1

Bibliske rozpominanje

wo Śc. swj. Jana 8, 29: Wótc mje sameho njewostaji

Swjaty póstny čas je so započal, jara zahe lětsa. Za toho, kiž chce sobuhić, budže dosć składnosće, našeho Knjeza Chrystusa w duchu po jeho čerpjerskim puću přewodźeć. O duša, přewodź mje, mój póněžemj na styskapolne Golgatha! Tuž tež budže dosć składnosće, tole woboje widžeć: Naš Knjez je sam a tola njeje sam. Abo njebě tomu tak, kaž běše swojim wučobnikom prajił: Hodžina přińdže a je hižo přišla, zo so rozpróšice, kóždy k swojemu, a mje samoho wostajice? Z tutoho zjednoćenstwa mjez mištrom a mjez wučobnikami běchu wězo wučobnicy najwjetše žohnowanje měli. Wón běše přeco tón byl, kiž da wa ,ale swoje wjesele na tutym zjednoćenstwje běše tež wón sam měł, wón, kiž bě něhdy ruce wupěstrěwši prajił: Hlej, či su moja mać a moji bratra! Kak by so wón tutoho zjednoćenstwa dzeržeć, na nim a we nim so posylnić móhl w mnohich stysknych hodžinach, kiž jemu w času čerpjenja nastawachu? My začuwamy něšto z toho tam w zahrodze, hdžež so wón modlo bēdžeše, wón samlutki, mjez tym zo wučobnicy spachu. Njemóžeće jeničkeje hodžiny zo mnu stražować? Kak rady budžeše so wón tehdy z tutoho zjednoćenstwa posy'nił! A štož potom přińdže, wšitke přeslyšowanja, hdžež jeho nichtó njezastupowaše, wšitke fuki a martry, kotrymž nichtó njewobaraše; tehdy, jako po stach wołachu: Preč z nim! a žadny jenički hlós sebi njezwěri, słowčko za njeho prajić! Jenički, kotrehož běchu po puću dosahnyli, dyrbješe jemu pomhać křiž njesć, nic ze sameje wole, ale nuzowany. A na křižu potom? Dwaj drje buštaj z nim křižowanaj. Ale kaž daloko

je ranje wot wječora, tak daloko znutřknje běše jedyn z njeju wot njeho zdaleny, a druhí posylni so z jeho smilenjom, nic nawopak. A z tych, kiž pod křižom stejachu, běchu jeni cyle słabi, bjeze wšeje móžnoty, zo bych u jemu pomhali, a druzy hanjachu jeho. Woprawdže dosć přiležnosće spoznawać: Naš Knjez běše sam.

A tola při tym wostawa: Wótc mje samoho njewostaji. Jako bu spytowany, so to započa: Jandželjo přistupichu k njemu a služachu jemu. Jeho njepřećeljo zběhachu kamjenje, zo bych u je do njeho mjatali. Ale móžno jim njebě: Wón pušći so srjedza přez nich preč. W zahrodze, hdžež bě jeho pót kaž krawa, přińdže jandžel a posylni jeho. Na křižu bě runje tak a hišće jasněšo: Do twojeju rukow poručam swogeho ducha. Blyšć jutrowneho ranja, mróćel Božeho stpěća, wěće swjatkowneho Ducha, jedne dopokazmo po druhim za to: Wótc mje samoho njewostaji.

Kaž bě z mištrom, tak bě a tak je tež z tymi, kiž su jeho. Mjez tymi, kotřiž tehdy z nim chodžachu, njebě ani jedneho, kiž by wobžarował, zo je za nim šoł. Wón drje so jich raz wopraš, jako mnozy wjace z nim njeńdžechu: Chceće wy tež woteńć? Widžimy, zo běše jim dospolnje do wole date, jeho wopušćić. Ale w mjenje wšitkich jemu Pětr wotmołwi: Hdže póněžemy? Ty maš słowa wěčneho žiwjenja. Wězo tež wučobnikom hodžinki samotnosće nastawachu. Wěmy wo tym. Wone přińdžechu jim čím bóle, jako běchu jim pastyrja wzali, kaž hdyž škraholec kurjatkam patu zbije. Tehdy buchu woni rozpjeršeni, sami wostajeni. Pomalu hakle so zaso jedyn k druhemu

namakachu. Puć do Emmausa džetaj jutry pósłaj Jezusa. Čezko duce zdychujetaj poľnaj hórkeho želenja. Za zamknjenymi durjemi sedžachu, a jedyn njebě při nich. Tón bě přeco hišće sam a chceše sam wostać. Haj, to je zlé, je-li štó sam! Hórje, chce-li štó sam wostać! Zlé je tomu, štóž je samlutki žiwy, zrudnje, štóž samlutki wumrje! Runje tak zlé to je, hdyž so štó samotny čuje, njerozumjeny, byrnjež jich wjele wokoło se bje měł! Kelko tajkich samotnych čłowjekow drje na zemi je? A wěro tež je to, zo mamy wjele sami ze sobu wučinjeć, sami njesć, sami přetrać. Mnoho je, štóž nam nichtó wotewzać njemóže, a do toho njeslušēja jenož chorosće, ale tež wjele drugeho. Njeznjesliwe pak by było, hdy by pola tebe a pola mje njesměto tak być kaž pola našeho Knjeza: Wótc mje samoho njewostaji. Njech so chrobli čłowjekowo chwała: Sam je muž! Ty a ja to hinak a lěpje wěmoj. A zaso bych dyrbjai či prajić wo tym a tamnym, hdžež je tak bylo, zo njebě sam. Wo Jakubje na přikład, kak wón, winu a hrozu we wutrobje mějo, samotny w nocy tam ležeše, twjerdy kamjeń pod hłowu, ale njebjesa widžeše wón wotewrjene nad sobu. Abo wo Eliasu, kiž w puscínje pod jałorcom zdychowaše: Dosć je, da wzmi nětk moju dušu! Budžeše wón tak wołal, njebudžešeli wěsty był, zo Bóg jeho slyši? A čehodla wo druhich rěčeć? Wzmimoj džě swoje samsne žiwjenje! Tam cyle jasnje stej a to štó wě kelko króć: Hač runje chodžu po čěmny dole, ty sy při mni! Hač to běše naša wina, zo sami stejachmy abo hač to běše wina druhich, zo běchu nas zli pacholjo wabili abo nas wusmě-

wajce hanili, to je wšo jedne. Zo so wróco namakachmy ze swojeje samotnosće, to běše přez to: Wótc mje samoho njewostaji. — Za něšto njedžel budže konfirmacija. Po stach so džěci hotuja, puć do žiwjenja nastupić. Žane z nich njewě, šo to do puća budže. My wšitcy, wosebje pak jich přiwuzni,

jim wšo dobre na puć přejemy, přede wšěm, zo by tón był prawy puć. Tež napominanjow a dobrych radow budže dosć. Někotřežkuli džěco je wjesole, tu a tam jedne tež chrobte, zo smě same hić, same sej swój puć wolić a twarić. Ale njeje najrjeńše to: Wótc mje samoho njewostaji? A hdyž přińdu

raz hodžiny samotnosće, njebudžeja wone přewinjene, haj njebudžeja wone žohnowane jeno potom, wupřestrěje-li čłowjek za nim swojej ruce? Tuž njech wón, kiž runje w póstnym času nam tak blisko steji, nas nětko prawje wući: Wótc mje samoho njewostaji. M—a.

Lawska wěža w Budyšinje a česla Pětr Król

Podał O. Wićaz.

Štóž džensa do Budyšina přińdže, tomu wěsće napaduje, kak su tam cyłu Lawsku wěžu wobroštowali. Chcedža jej nowu třěchu twarić. W zańdženej wójnje je wšak Lawska wěža swoju třěchu runje tak zhubila kaž susodna wěža Michalskeje cyrkwyje. Wjeselimy so toho, zo chcedža Lawsku wěžu zaso z třěchu krónować. Přetož wěža debi stare město Budyšin. Natwarjena z česanych zornowcowych kamjenjow, kedźbuj na kóždoho, kiž chce do města nutř, runje tak kaž jeje sotry — Bohata, Serbska, Míklawšowa wěža. Bóh wě. kelko lět tam hižo na svojim městnje steji! Na jedneje stronje je so hižo ze starobu rozpukla! — Něhdy wisaše we njej tež zwón. wo kotryž měješe so wěžer starać, kiž zdobom za ludži šewcowaše. To delkach při wěžnych durjach z nawěškom wczjewjowaše. Džělo na třěši Lawskeje wěže w Budyšinje njeje zawěsće bjeze stracha.

Wšitcy Budyšenjo a štožkuli je hdy w Budyšinje pobyl, budžeja mi přeswědčec, zo wokoło wěže přeco mócný wětrik wěje. — Sym runje džewjeć lět nimo njeje do šule chodzil, a tuž sym tam něštožkuli nazhonił. — Městno mjez Lawskej wěžu a něhdušim Serbskim Domom je z woprawdžitym rejwanišćom wětrac hólcow. Ze wšěch stron tam přilětuja. Přez nowy Sprjewiny most přiwichori husto bujny wětr z Hodžija, po Zwonkowej lawskej přirejwa druhdy wjesoly wětr z Wjelečina, nimo Serbskeho Domu pak při-jězdzi čerstwy wětr z Bukey a po Znutřkowej lawskej, hdyž je wysoku Pětrowu wěžu woblecał a Chwaćicy přeleač, přišumi wětr ze serbskeje hole. Tu so wětrac hólcy potom zetkuj, so wunjemdruja. Tu najhórje w nocy njesměrnje haruja a cychnuja. Wobdlerjo Serbskeho Domu dyrbjachu sebi wuši zatykač a posleščo

přez hłowu sčahnyć, zo mohl spać. — Wodnjo pak wětrac hólcy torhaja ludži za čapki, klobuki, rubiška, duja žonam do šórcuchow a suknojow. Raz sym tam widžał, kak žonu z košom na chrbjeće powalichu. Njewobelhaju was. Sym sam pomhał žonu zaso zběhnyć. — Tuž je zawěsće dosć strašnje na Lawskej wěži džělać, a to hišće na jeje třěši. To je nazhonił serbski česla Pětr Król z Čornych Noslic.

W léce 1736 běchu tež Lawsku wěžu wobroštowali, dokelž dyrbješe so jeje třěška porjedzić. Džělo běše hižo nimale dokonjane. — Na třěši džělaše hišće Pětr Król. Wón běše hišće z młodym česliskim, narodźiwši so 29. 4. léta 1718. Jeho nan běše Pětra zahe do wučby dał, dokelž jeho druha mandželska, z kotrejž běše so po smjerći Pětroweje maćerje woženil, syna tak prawje zańč nje-měješe. — Nan běše z kowarjom w Čornych Noslicach, steješe cyły džen w swojej čmowej kowarni a so wo swoje džěci nje-móžeše wjele starać. — Tutón młody Pětr Król potajkim na Lawskej wěži dodžělowaše. A tu so sta njezbože. Nadobo z něhděžkuli někajki mócný zastork wětra zadu. Pětr so wobsuny. Nje-móžeše so nihdže dzeržeć. Padny do hlubiny! — Při samym by so na rošty zwalił na kamjentnu dróhu. Ale wosta někak na nich wisajo. — Towaršojo, murjerjo a česlojo hnydom přiskočichu a jeho wuchowachu. A to so jim tež poradzi. Hdyž Pětr ze swojeho pohlušenja wotući, pytny, zo sebi njeběše ničo zlamał, zo běše so jenož hódnje zdrapał a stłusnył. Jeho wutroba so horješe z džakom, zo běše jeho Bóh Knjez tak spodziwnje a miłosćiwje zachował. —

Wječor samsneho dnja džěše Pětr Król hišće k swojemu wujej, kaplanej při Michalskej cyrkwi

Janej Pjerkej, bratrej swojeje njeboh maćerje. Tomu z hlubokim pohnuwanjom wšitko zwupowěda a potom jeho prošeše: „Wujo, džakujće so tola za mnje Bohu lubemu Knjezej za jeho wulku lubosć!“ A to so nětko na starym Michalskim kaplanstwje sta. Wobaj wujej so najnutnišo k Bohu modleštaj — wuj kaplan z ertom a z wutrobu a Pětr Król jenož z wutrobu. — K dopomnjenju na tutu swjatočnu chwilu dari kaplan Jan Pjerk swojemu wujej česli serbski Nowy testament, do kotrehož zapisa rjane słowo wo Boze: „Ty chodžiš na křidlach wětra“, ps. 104, 3.

Pětr Król swój pad z Lawskeje wěže ženje njeje zabył. — Wón so woženi z pobožnej serbskej knježnu Wóršu Burec w Blócanach a z njej wjedžeše čiche, porjadne, křesćanske žiwjenje. Wobaj so dzeržeštaj k pobožnym serbskim bratram, kiž so tehdy we wšitkich wjetších wsach k zhromadnym nutnosćam schadzowachu a po Ochranowskim wašnju bratrowsku mysl pěstowachu. Pětr Król běše so do Blócan přesydlil. Jeho domčk steješe runje při dróze. Hdyž serbscy bratra zezady Budyšina do Ochranowa putnikowachu, sej pola njeho založowachu, pola njeho wotpočowachu a tež přenocowachu. Pětr Król džěše najradšo do svojich lubych Bukey, wězo porjadnje kemši, ale tež k svojim podobnje myslacym serbskim bratram. Hdyž raz wječor z Bukey džěše domoj do Blócan, sta so jemu druhu wulki džiw. Duce po puću zaběraše so z někajkimi starosćemi, kiž jemu wobčežowachu wutrobu. Tuž běše jemu w čmowej nocy, jako by nadobo Zbóžnika samoho před sobu widžał, a jeho rěčec slyšał: „Pětrje, tež tvoje mjeno sym do swojeje dlónje zapisał!“ —

Wot tutoho wokomika sem běše

Pětr Król kaž přewobročeny. — Jeho njemóžeše ničo wjace znjepokojic. Njeseše we sebi čichi měr Božich džěci. — W léce 1768 přesydlili so z cyłej swojey swójbu do Małego Wjelkowa, kiž běše tehdy cyle serbska bratrowska wosada. Tu je wón dale skromnje a swěrnje žiwy byl. — Bu tu z čěsliskim mištrom. Do swojeje smjerće je z wulkej pokornosću wšitko napisał, štož je w swojim žiwjenju nazhonił. To sym ja z nutrnym pohnuwanjom čital. W léce 1786 je wón 68 lět stary zbóžnje wumrěl.

Z jeho mandželstwa z Wóršu Burec narodži so 15 džěci. Jeho syn Matej založi sebi w Małym Wjelkowje blidarnju. A tu toho syn, potajkim wnuk Pětra Króla. — Biedrich nawukny mjedzěrstwo a zwonyljerstwo. Wón sebi w léce 1803 w Małym Wjel-

kowje založi zwonolijernju, kotraž po čežkej dobje Napoleonskich wójnow spodziwnje rozkcě. — Bjedrich Król je wjele stow zwonow lał — tež nimale za wšitke katolske a ewangelske serbske cyrkwe. — W jeho zwonolijerni zaslužowaše sebi 50 džělačerjow a 25 tyšerjow swój wšědny chlěb.

Swojc najslawniše džělo pak je Bjedrich Król wukonjał w léce 1827. — Tehdy dósta wulki nadawk, za Pětrowu wěžu w Budyšinje pjeć, potajkim wšitke, zwonow leć. A leće tutech zwonow je so jemu wurjadnje derje poradžilo. Buchu wothłosowane na A-dur! — Zwony buchu jara swjatočnje 19. 10. lěta 1827 w přitomnosći wobstarneho sakskeho krala Antona a jeho mandželskeje poswjećene. — — — Drje wšitke zwony, kotraž je něhdy Bjedrich Król lał, su so w poslednimaj

swětowymaj wójnomaj pak přěskřěle do kanonow, pak zeškřěle we wohnjach. Ale tute jeho zwony na Pětrowej wěži su so spodziwnje zachowale, su so zasy powěsnyle na jich wysoke městno a zasy zanošuju swoje překrasne hłasy! —

Štož je njeje slyšal, tón — njeje w Budyšinje byl! Sym je posledni króc slyšal, hdyž našeho wulkeho wótčince Muku přewodžachmy na Hrodziško.

Wěrcě mi: tute zwony jenož tohodla tak krasnje zwonja, dokelž w nich zwoni wěra pobožnych serbskich bratrow: džěda, nana, wnuka!

A hdyž nětko nimo zaroštowaneje Lawskeje wěže džeće, — pohladajće tola raz horje, kak daloko z džělom su a spomńće na čěslu Pětra Króla!

Kowar

Před jědnaće lětami — sylwester 1939/40 — stejach z nim w chójnach pola Konjec na straži. Namaj bě žalostnje zyma. Tehdom zhonich zrudny dónt teptanego čłowjeka.

Tež ja jeho hač do tuteje nocy rady njemějach.

Kowar bě wosebje hrozny čłowjek. Hrozny — nic pak po duši, ale hrozny na napohlad. Měješe wulki čerwjeny nos, kiž bě sej něhdy zwozabil. Z jeho šěrokeju wuhornjeneju hubow stajnje slěny kapachu. Jeho njerjane niske čolo bě zmoršćene a jeho woči hladaštej splóšanej do swěta. Zrědka hdy so z někim rozmołwješe. To wšak njebě jenož jeho wina. Kóždy nimale so hańbowawe z Kowarjom před kompaniju rěćeć. Móžeše so tež čežko z nim dorozumić. Wón bě z čěskeho džěla Hornjeje Šleskeje a jenož špatnje němsce rěčeše.

Tež ja njeběch z nim žaneho zwiska měł, hačkuli běch jeho hižo na dwaj měsacaj wšědnje widžal. doniž njemějachmoj w sylwesterскеj nocy hromadže na straži stać.

Njewěm wjace, kak so naju rozmołwa započa. Bórže běch z nim při prašenju nabožiny a cyrkwe.

„Fararjo su wšitcy lumpakoj!“

„Ja sym tež farar!“

„To njebych wěrił! „Katolski abo ewangelski?“

„Ewangelski.“

„Móžno, zo su ewangelscy kmaňši dyžli katolscy.“

To tu njepišu, zo bych nas porňo katolskim wuzběhnył. Štó wě, hač by so katołski duchowny w tym padže wo najmjeńše lěpje zadžeržal.

Kowar so mi w tutymaj hodzinomaj, hdyž tam hromadže na straži stejachmoj, dowěri. Čma jeho hrozne wobličo miłosćiwje zawožděwawe. Zenje njebych sej myslit, zo ma Kowar tajke žadanje za rozmołwu.

Kowar bě najstarše z pjeć džěci. Bohu budž džak, zo njeje wjele tajkich mačerjow kaž jeho běše. Swoje druhe džěci wona z wopičej lubosću lubowaše a jim polěkowaše. Po slowje wón praji: „Moji bratřa a moja sotra wšak běchu tež rjenši a mudřiši dyžli ja.“ Wbohi čłowjek, takle hluboko bě wón horkosć swojeho wosuda začuwał. Hižo dopředka so šule boješe wědžo, zo budže tam hišće hórje začpěwany. Šula z wučerjami, kotřiž čěsće njerozumjachu a kiž woboheho chuduškeho mazucha hanjachu, bě jemu bolostna martra.

Z cyłej wutrobu so wjeseleše na wučbu pola fararja. Kemši rady chodžeše. Sydaše daloko zady, hdžež bě čmowo, a přihladowawe barbojtej mši — po katol-

skim wašnjou — z pozběhnjenej dušu.

Tutomu čłowjekej, kotrehož bě hač dotal jenož zдалоka widžal w jeho krasnym wušiwany mornace, spěwaceho a modlaceho so po jandželskim wašnjou, smědžeše so wón w přichodže bližic. Tón, luta lubosć a dobroćiwosć, změje za mnje zrozumjenje, tak so Kowar kručě nadziješe. Njesćerpliwje čakaše na přewrót w swojim žiwjenju. Přetož, tak sej mysleše, farar, kiž je ze wšěmi přecelny a lubosćiwy, wón přinjese tež do mojeho žiwjenja wohrěwacě slonco lubosće. Kóždy čłowjek džě so žedzi po lubosći. Jeje rjane pruhi nas wobzožuju a dawaju nam nowe mocy.

Prěnje hodžiny drie běchu rjane, kaž bě wočakował, ale bórže so jemu wša zbóžnosć w horju jeho žiwjenja potepi. Kowar njebě swoju štučku nawuknył. Kak by to tež mohl? Dyrbješe cyły džen džělać a njeměješe ani knihi. Maćeri bě škoda, za njeho knihi kupić. Farar jeho tohodla žalostnje přebi.

Z tym spušći Kowar poslednju nadziju. Čłowjekoj jeho začpěwachu a wón widžeše we nich swojich njepřecelow. Wón bě zjebany wo swoju poslednju dowěru.

Wyšina jeho njezboža pak běchu nětk tele měsacy, hdyž bě při

wojakach. Bě hakle wot nalěca z wojakom, ale bě hižo tři króć spytał sam ruku na so zložić, dokelž njechaše martru tutoho žiwjenja dale njesć. A ja jenučki běeh widzał jeho čerpjenja. Druzy towaršojo jeho wusměšowachu a unteroficěrojo jeho žortujo a hanjo šcuwachu kaž psa.

Po dwěmaj hodžinomaj dyrbještaj naju dwaj druhaj ze zymneje služby wumóc, ale přińdže jenož jedyn.

Doma a džěcatstwo

(Pokročowanje.)

Běch nětko doma. Bjez wšeho klinčaceho ropota přińdže nan z wójny domoj. Wjeselichmy so jara. Na studije pak njemóžach myslić, dokelž žane srědky njeběchu. Mojej lubaj staršej mi radzištaj, rjemjesło wuknyć, zo bych wěstu zaslužbu w žiwjenju měl. Ženje pak nochcych wopušćić směr na studowanje duchownstwa. Šulska biblioteka běše dobry wjednik za mnje. Kak pisaše Peter Rosegger? Wón njemóžeše studować a dyrbješe z krawcom być. Tak so rozsudžich za krawcowstwo. Džěch do wučby k dobremu mištrej Janej Mudrej w Slepom (wón je hižo z časnosće do wěčnosće wotwołany). Sym rady pola njeho džětał a jara zrudny do cuzby wotešoł.

Swět je wulki a rjany, to sym w šuli nawuknył. Nětko mějach składnosć jón widžeć. Džěch jako rjemjeslniski towarš do Hirschberga, do Budyšina. do Berchtes-

„Tamny spi. Njeh Kowar hišće dvě hodžinje steji.“ A Kowar wosta tam dvě dalšej hodžinje bjez morkotanja.

„Wěš, Kowar poprawom žadyn wopačny njeje. Wot toho móžeš sej wšo žadać.“ A tola jeho wšitcy krjudowachu. Zo móže čłowjek takle surowy być!

Husto so hněwamy na njelubeho čłowjeka. Ale wěmy, hač jemu z tym nowe horjo na brěmjo jeho čerpjenjow njekopimy? W.

gadena, do Konstanca a skónčnje, po troch lětach do Barlina.

We wulkich městach so wšelakore žiwjenje wjedže. Kelko jich wostanje w prawych kolijach abo zahinje, hdyž čert so zadobywa do jich wutrowow! Kajki wužitk pak maja modlitwy mačerje w domiznje! „Hač ja runje chodžu w čěm-nym dole — — — twój prut a twój kij troštujetaj mje.“ — W Barlinje móžach mištrskje pruhowanje zložić. Mějach nětko dobru zaslužbu, kotraž mi zmóžni wječorne kursy wopytować. Zaso steješe žiwjenski puć Roseggera přede mnu. Nawuknych na wječornych kursach cuze řeče, francosku, jendzelsku a ruskú. Hišće pytač kmane městno k džělu, kotrež by mi móžnoty spožčiło, zo bych móhl wječorne studije započěć. Skónčnje tež nadeńdžech dobre městno, na kotrymž štyri lěta wodnjo džělach a na wječorach jako šuler skutkowach. Bóh je modlitwy wuslyšał. Jeho prut a kij mje troštujetaj! (Přichodnje dale.) Če-

Što praji swjate pismo wo Serbstwje?

Njerozhněwaj so hnydom na mnje, hdyž so Če takle prašam. Wěm wšak, zo njesměmy bibliju znjewužiwać pytajo w njej za zajimawosćemi a wotmołwami na kuriozne prašenja.

Swj. pismo ma slowo žiwjenja. Podawa nam ewangelion, wjesołu powěsć wo wumóženju z hrěchow a wěčnym žiwjenju.

Swj. pismo žada nas cyłych, předewšěm pak našu wutrobu, zo bychmy po nim žiwi byli, Boha so bojeli, knjeza Chrystusa pak lubowali.

Tola wěrju so prašeć: Što praji swj. pismo wo Serbstwje?

Wěš hižo, zo je na Serbow spomnjene w swj. pismje?

Wzmi bibliju do ruki a přečitaj sej list japoštoła Pawoła na Kolo-sejskich 3, 11. Rozpominaj sej tuto slowo a přichodnje dale wo nim porěčimy.

Jednym je kemš robota,
druhim radosć njebieska.

Serbske přisłowo

Pawoł Theodor Kapler

* 27. wulkeho rózka 1887 w Budyšinje.

† 23. smažnika 1942 w Pirnje.

Pawoł Theodor Kapler, něhduši farar Budyskeje Michalskeje wosady, narodži so 27. wulkeho rózka 1887 w Budyšinje jako syn Michalskeho kantora Jana Awgusta Kaplerja. W staršiskim domje, na Michalskej ludowej šuli a na Budyskim gimnaziju bě serbsku řeč derje nawuknył. Na uniwersitach w Barlinje, Marburgu Lipsku studowaše pozdžišo ewangelske bohosłowstwo. Zložiwši swoje pruhowanja bě po rjadu za duchowneho w rakuskej ew. diasporje, w Seifertshainje, w kupjeli Elster a w Tirpersdorfu doniž njebu w lěće 1915 za fararja do Hornjeho Wujezda powołany. 1926 wuzwoli jeho Budyska Michalska wosada za swojeho 2. a w lěće 1936 za swojeho 1. fararja. W tutej najwjetšej serbskej wosadze je ze wšej swěrnosću a pilnosću jako Boži winicar džětał. Při swojim hobrskim duchownym džěle je so z lubosće k swojemu serbskemu narodej wěnował powšitkownje serbskim nadawkam. Na Budyskim gimnaziju je serbsčinu wučil, do wuběrka Mačicy je lěta dolho slušał, w serbskim ewangelskim lutherskim knihowym towarstwje pak je swěru wobšěrnny knihisklad wobstarał. Wón bě zawěrnje swěrnny syn serbskeho luda, na kotrehož Mačica z džakom spomina.

Bjez džiwa, zo dyrbješe Kapler dla tuteje swojeje sprawneje serbskeje zmyslenosće za čas fašizma z druhimi swěrnymi Serbami swoju lubowanu domiznu, swoju wosadu, kotruž wón lubowaše a kotraž jeho wysoko česćeše wopušćić. 1941 přesadzi jeho tehdomniša cyrkwinska wyšnosć do Wjelanow, hdžež je bórce na to čězce schorjeł a hižom 23. smažnika 1942 wumrěł. Jěra křiwda a wutrobny styk po domiznje stej dopomhalej jeho čělnje mocy zlemić. Wón wróci so čělo do swojeje lubowaneje Michalskeje wosady, kotraž so bohaće wobdžěli na pohrjebje swojeho něhdušeho swěrnego wopomnjeća hódneho dušowpastyrja. W.